

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1922 kl. 2 c. m.

*Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5 i
anledning av väckt motion, nr 5, angående förenkling
av skatteuppbördsväsendet.*

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion har herr *Leander* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det tacktes Kungl. Maj:t taga i övervägande, huruvida en förenkling av skatteuppbördsväsendet kan åstadkommas genom att överlåta åt samma myndigheter uppbörden av såväl krono- som kommunalskattemedlen, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill ett dylikt övervägande kan giva anledning.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Av motiveringen framgår huvudsakligast, att motionären anser det nuvarande systemet med uppbörden av krono- och kommunalskatt genom olika myndigheter olämpligt och att ett sammanförande av de båda uppbörderna till ett organ, och detta kommunalt, skulle medföra såväl ekonomiska som praktiska fördelar.

Utskottet.

Motionären anser det härvidlag vara viktigast, att den rådande dualismen inom städernas uppbördsväsen avskaffas. Naturligast vore då, enligt hans förmenande, att städernas drätselkamrar finge övertaga hela uppbörden.

Denna fråga har tidigare beaktats. I ärendet föreligger nämligen en framställning från styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare, däri dessa hemställa om utredning, huruvida icke ansvaret med kronouppbörden skulle kunna avlyftas från magistraten (Se *Torsten Nothin: Städernas särskilda*

skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten, sid. 216 ff). Uti infor-
drat yttrande över denna framställning framhålla statskontoret och kam-
marrätten gemensamt, att tiden syntes vara inne att genom ändring av upp-
bördsreglementet göra städerna delaktiga av de fördelar, som medfölja post-
verkets medverkan vid kronouppbörden. Ämbetsverken hava sålunda före-
slagit en annan väg än den motionären avsett. Generalpoststyrelsen har i
tvenne utlåtanden — under framhävande av det lyckliga resultatet av kro-
nouppbörden å landsbygden genom postverket — velat göra gällande, att
fördelarna för städerna med dess redan nu bekvämare tillgång till uppbor-
dslokaler icke blevo så stora genom överflyttning till postverket av uppbor-
den i fråga, men likväl ej motsatt sig ett övertagande av uppbor-
den, dock ej för de största städerna. Utredningen angående denna fråga befinner sig ännu
på ett förberedande stadium och utskottet anser sig därför ej böra genom
ett ståndpunktstagande till frågan föregripa utredningens slutförande utan
vill endast framhålla, att det av motionären framkastade spörsmålet om
kronouppbörden i städerna är under omprövning.

Beträffande motionärens erinran om olämpligheten av pensionsavgifter-
nas uppbärande genom olika myndigheter får utskottet erinra om en i denna
fråga vid innevarande års riksdag väckt motion, (nr 66 i andra kammaren),
där i hemställes, att uppbor-
den av dessa avgifter måtte uppdragas åt endast
en uppbördsmyndighet, vadan alltså ett bestämt förslag härutinnan kommer
under pågående riksdags prövning.

Vad därefter angår kronouppbörden på landet, som sedan 1918 sker
genom postverket, uttrycker motionären sina tvivelsmål, huruvida denna
verkligen ordnats på förmånligaste och billigaste sätt. I anledning härav
vill utskottet framhålla följande.

Det torde för det första vara otvivelaktigt, att en uppbörd genom post-
verket är den för allmänheten bekvämaste. Den skattskyldige erhåller genom
postverket sin skattsedel i god tid före förfallodagen av skatten och han kan
därefter vilken dag som bäst lämpar sig under skatteuppbördstiden inbetala
sin skatt på närmaste postanstalt, som i allmänhet ändock besökes i andra
angelägenheter. Är han stadd på resa under tiden för skatteuppbörden, mö-
ter intet hinder för honom att å vilken som helst av rikets postanstalter er-
lägga sin kronoskatt. Att detta är en obestriddlig fördel i jämförelse med de
forna uppbördsstämmorna, där väntan och trängsel ofta kunde bliva hart när
outhärdliga, ligger i öppen dag. Vidare framgår av publicerade utlåtanden
från riksräkenskapsverket (bilaga till första kammarens andra tillfälliga ut-
skotts utlåtande nr 8 för år 1921), statskontoret och kammarrätten (Nothins

förenämnda arbete, sid 220) att restantierna efter den nya anordningens genomförande blivit mindre än förut — vilket för statsverket innebär en obestridlig vinst. Generalpoststyrelsen har vidare yttrat, att postverkets bestyr med kronoskatteuppbörden i stort sett utförts med mycket obetydliga extra anordningar i form av hyrande av särskilda expeditionslokaler eller anställande av extra personal. Härtill kommer, att enligt vad riksräkenskapsverket uppgivit (nyssnämnda bilaga) det nya systemet visat sig fungera mycket tillfredsställande såväl ur central bokföringssynpunkt som i fråga om möjlighet till kontroll å redogörarna. Och anledningen härtill finner ämbetsverket däri, att detta system, som vore det förut gällande redovisningssystemet vida överlägset, intimt sammanhänge med det nya sättet för kronouppbördens upptagande genom posten. De med ifrågavarande skatteuppbörd bäst förtrogna ämbetsverken synas alltså anse, att verkliga fördelar vunnits med det nya systemet.

Skulle nu, som motionären önskar, de kommunala organen övertaga kronouppbörden, är det tvivel underkastat, om icke dessa fördelar skulle försvinna och bl. a. de olägenheter, som vidlådde de gamla uppbördsstämmorna, återkomma. Utan vidare torde vara klart, att de kommunala myndigheternas arbete i oerhörd grad skulle ökas, vilket måste tvinga till anställande av arbetskraft i stor utsträckning, något som i sin ordning skulle medföra avsevärda kostnader. Det bör i detta sammanhang erinras om, att med den nuvarande kronouppbörden är förenad uppbörd av åtskilliga andra skatter och avgifter, såsom landstingsskatt, vägskatt, bidrag till skjutsentreprenader, avgifter till åtskilliga försäkringar, till hushållningssällskap m. m., vilka alla skatter och avgifter skola distribueras till vederbörande och vilka vid ett övertagande av kronouppbörden väl även skulle överflyttas till den kommunala myndigheten. Det torde vara högst tvivelaktigt, om de redan nu hårt belastade kommunala organen skulle vilja och kunna påtaga sig allt detta nya arbete.

Slutligen synes det icke obefogat att erinra därom, att det nuvarande systemet med kronouppbörden så nyligen som 1918 trätt i funktion och att det icke kan vara lämpligt att efter så kort tid frångå detsamma.

Såsom motionären framhåller, pågå flera utredningar angående spörsmål, som stå i intimt samband med motionens ämne. Framför allt gäller detta den av riksdagen begärda utredningen om en rationell skatteuppbörd. Det är att förvänta, att bl. a. denna utredning har sin uppmärksamhet riktad även på i motionen omnämnda spörsmål, varför också på denna grund en särskild riksdagens skrivelse i ämnet icke synes vara av behovet påkallad.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, hemställer utskottet, att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1922.

På utskottets vägnar:

N. J. F. ALMKVIST.

Närvarande vid förestående ärendes behandling inom utskottet: herrar *Almkvist, Rooth, Julin, Enhörning, Franzén, Bondeson, Andersson, P.*, i Arbrå*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

RESERVATION

av herr *Rooth* mot viss del av utskottets motivering.